

Beste leerkracht,

Samen met uw leerlingen gaat u naar de voorstelling Droomzuchten van Theater Lapstok. Met deze lesbrief kunt u uw leerlingen voorbereiden op de voorstelling en/of een passende verwerking uitvoeren.

Iets meer over de inhoud

Een voorstelling over vriendschap en onderlinge verschillen bij het samenspielen.

Sociale vaardigheden staan hierbij centraal.

In haar slaapkamer speelt Roos met haar vriendjes. Als ze Oetje Uil in bed stopt heeft hij allemaal treuzelsmoesjes. Roos heeft ze allemaal al eens gehoord: zijn pyjama is op vakantie en zijn knuffel is nog niet moe. Oetje wil liever niet slapen, omdat hij de laatste tijd vervelende dromen heeft over Brommetje Vlieg. Brommetje bedenkt dan altijd spelletjes die leuk voor hemzelf zijn, Oetje is toch veel te groot om op een boterham met kaas te springen? Roos weet precies wat hij bedoelt, want bram uit haar klas doet dat ook altijd. Hij wil altijd beestjes vangen en zij mag nooit eens kiezen. Zelfs niet op haar eigen verjaardag! Al spelend in haar slaapkamer onderzoekt Roos het dromenpad van Oetje. Maar zijn de droomzuchten nu van Oetje of van Roos?

Extra thema's

De voorstelling past ook bij de thema's: dromen, dagelijkse rituelen van kleuters, dag & nacht, dieren en verjaardag.

Doel van de voorstelling

Door de voorstelling staan kinderen stil bij het samen spelen en het daarbij rekening houden met de onderlinge verschillen. Daarnaast is dit een voorstelling om te genieten van theaterspel, een verhaal en liedjes.

Over de maker

De voorstelling is gemaakt door Marisa Laperdrix. Zij maakt en speelt muzikale voorstellingen met poppen, dit met een sociaal-emotionele of milieu educatieve boodschap voor kinderen in de leeftijd 3 t/m 10 jaar. Met haar achtergrond uit het basisonderwijs, maakt ze voorstellingen en lesbrieven met thema's die zij zelf als leerkracht graag zou behandelen.

Bekijk hier de trailer

<https://vimeo.com/248310559>

Informatie en boekingen:

Theaterbureau Frijs

www.theaterbureaufrijs.nl

Mogelijkheden vooraf en achteraf

Vooraf kunt u de kinderen voorbereiden op het bezoeken van een theatervoorstelling, ook treft u voorbeelden van een nagesprek, drama-oefeningen en een tekenactiviteit.

U kunt zelf een keuze maken waar u aandacht aan wilt besteden.

1. Voor- en nagesprekken:
 - A. Een voorgesprek over ergens geen zin in hebben en treuzelen. U beluistert alvast een liedje uit de voorstelling: De treuzelrock. (groep 1 t/m 4)
 - B. Een gesprekje over het bekijken van een voorstelling. (vanaf 3 jaar)
 - C. Een gesprek over de voorstelling. Hoe hebben ze de voorstelling beleefd? Samen evalueren de juf en kinderen de vriendschappen uit de voorstellingen. (vanaf groep 1)
 - D. Een algemeen gesprek over vriendschap, voor zowel vooraf of achteraf (vanaf 3 jaar)
2. Drama-activiteiten, voor zowel vooraf als achteraf .Kies uit:
 - A. Emotietikspel, probeer emoties in elkaars gezicht te raden als je elkaar bevrijdt.
 - B. Emotie boetseerspel, boetseer een standbeeld met een emotie. Welke houdingen neemt een kind aan?
3. Beeldende opdrachten. Kies uit:
 - A. Patronen oefenen in de kleurplaat van Oetje. Teken de patronen in zijn vleugel. *(of een vrije tekenopdracht)*
 - B. Knutselidee Uiltje door Theater Lapstok
 - C. Probeer emoties bij elkaar te herkennen en deze te tekenen in gezichtjes. Heb je de emotie goed geraden?
 - D. Probeer samen een tekening te maken over samenspelen, samen tot beslissingen komen staat centraal.

Wij wensen jullie alvast een heel fijne voorstelling en natuurlijk hopen we dat de kinderen er iets van meenemen. Bijvoorbeeld elkaar iets beter begrijpen als ze allebei iets anders willen doen, een meningsverschil sneller kunnen oplossen of niet zo snel boos worden als het niet gaat zoals ze willen bij het spelen. Of heel goed leren treuzelen! ;)

1. VOOR- EN NAGESPREKKEN

A. Gesprek over ergens geen zin in hebben en treuzelen. – vanaf 3 jaar

Vertel de kinderen dat u samen met de kinderen naar een voorstelling gaat. Een voorstelling over het meisje Roos en haar vriendjes Oetje Uil en Brommetje Vlieg. Oetje Uil heeft niet zoveel zin om te gaan slapen in de voorstelling. Hij verzint smoesjes om maar niet te hoeven gaan slapen.

Wie treuzelt er ook wel eens voordat hij gaat slapen?

Waarom wil jij soms nog niet slapen?

Wat zeg je dan tegen papa of mama?

Weten jullie wat smoesjes zijn? Dan verzint je iets, om iets niet te hoeven doen. Dat hoeft helemaal niet waar te zijn. We gaan nu luisteren naar het liedje De treuzelrock. Hier hoor je smoesjes om maar niet te hoeven slapen. In de voorstelling zijn dit de smoesjes van het Uiltje. Het meisje Roos kent al zijn smoesjes uit haar hoofd en zingt dit liedje.

Luister samen naar de Treuzelrock: <https://www.youtube.com/watch?v=ZyUI0HHdwrw>

Welke smoesjes heb je gehoord?

Wie verzint er ook wel eens smoesjes om niet te slapen of iets niet te hoeven doen?

Helpen smoesjes om iets niet te hoeven doen? Meestal moet je het toch doen, maar je mag natuurlijk het wel zeggen dat je iets niet leuk of lastig vindt.

B. Samen naar een voorstelling – vanaf 3 jaar

Voor sommige kinderen is dit misschien de eerste keer dat ze naar een voorstelling gaan. Bespreekt u vooraf in een kringgesprek:

- **Wat is een voorstelling?** Een verhaal gespeeld in een theater. Het verhaal kan gespeeld worden door mensen of poppen, of allebei. Soms zijn daar liedjes bij. De mensen die het verhaal vertellen heten de toneelspelers of met een moeilijk woord acteurs. De mensen die kijken, dus jullie, jullie zijn het publiek! U kunt dit natuurlijk ook in een vraagvorm gieten, weten zij de passende woorden?
- **Waar kijk je een voorstelling?** Dat kan op school zijn, een theater of buiten.
- **Waarom ga je naar een voorstelling?** Dat kan van alles zijn:
 - Naar verhalen kijken en luisteren is fijn. Het is net als een verhaal op televisie, maar dan met echte mensen en poppen. Het is dan net echt! Dat maakt het speciaal. Je bent dan zo dichtbij, dat het verhaal vaak nog mooier wordt dan alleen maar luisteren of in een boekje kijken. Vaak zijn er ook liedjes bij of mag je meedoen of kun je de poppen van dichtbij bekijken, dat kan natuurlijk niet bij een boek of televisie!
- **Hoe gaan wij naar de voorstelling?** U kunt een woordje uitleg geven over de reis, de aankomst in het theater (jassen ophangen, naar het toilet, wachten in de zaal).
- **Bespreek samen hoe je je gedraagt tijdens een voorstelling.**
 - Op de theaterstoelen moet je stilzitten, tenzij je de toneelspelers je iets vragen. Bijvoorbeeld of je mee wilt doen met een liedje! Als je steeds wiebelt of gaat staan of op je knieën zitten, dan ziet het kindje achter je natuurlijk niks. Als de toneelspelers zeggen dat je mag staan, kan het natuurlijk wel! Een klein beetje wiebelen is natuurlijk niet erg.
 - Kan je tijdens een voorstelling naar de wc? Natuurlijk alleen maar als je echt dringend moet. Daarom gaan we met zijn allen vooraf naar de wc.
 - Als de voorstelling begint, dan wordt het donker. Iedereen stopt dan vanzelf met praten en je hoeft alleen maar te genieten.
 - Als de voorstelling klaar is, maken de mensen een buiging. Dat betekent dat ze klaar zijn en het publiek willen bedanken om te komen kijken. Jullie mogen dan klappen!
 - Hebben de kinderen nog vragen?

C. Nagesprekjes over de voorstelling en samenspelen

Over de voorstelling

Wat vond je het leukste/grappigste/spannendste van de voorstelling? Waarom?

Waren de poppen voor Roos echte dieren of waren het haar knuffels? Hoe kon je dat zien?

Wat vond je niet zo leuk? Waarom?

Kon je goed stilzitten of vond je het lastig? Waarom?

Wie zou nog wel eens naar een voorstelling willen en waarom?

Over Oetje, Brommetje en Roos (samenspelen)

Waarom vond Oetje de spelletjes van Brom niet leuk? Of

Waarom was Roos boos op Bram?

Waarom bedacht Brom spelletjes die Oetje niet leuk vond?

(te veel goede ideeën en uit enthousiasme)

Hoe vind je dat ze het hebben opgelost? Roos en Bram..... en Oetje en Brommetje?

Met wie uit de voorstelling zou je wel vrienden willen zijn en waarom? Waarom met Roos? (of Oetje of Brommetje)

Over samenspelen in de klas

*De juf/meester doet voor hoe je **meedeelt** dat je samen iets gaat doen (bedenk zelf een voorbeeld: Wij gaan nu...). Zouden de kinderen dan willen meespelen, als het zo 'gevraagd' wordt? U kunt het eventueel ook als een kind vragen: heel lief, heel commanderend, heel boos, heel ongeduldig, zenuwachtig, vervuild, etc. U kunt er dan ook een rollenspel van maken steeds met 1 kind tegenover u.*

Hoe kan je aan iemand vragen of hij/zij wil meespelen?

Wat doe je als dat vriendje liever iets anders wilt spelen? *of*

Hoe los jij het op, als iemand een spelletje wil doen wat je niet leuk vindt?

Hoe los je het op als een vriendje steeds de spelletjes wilt bedenken en jou niet aan de beurt laat om iets te bedenken?

Informeel gerust naar eigen ervaringen van de kinderen met deze dilemma's.

D. Een gesprek over vriendschap (vooraf of achteraf)

Wat is een vriend? / Wanneer ben je vrienden?

Wat is het verschil tussen iemand die je gewoon kent en een vriend? Hoe noem je iemand die je kent maar geen vriend is?

(kennis)

Wat doen vrienden samen/ voor elkaar?

Moet je dezelfde dingen leuk vinden?

Kan iemand die familie is je vriend zijn?

Moet je vrienden zijn om met iemand te spelen?

Wanneer is iemand een goede vriend?

Wat doe jij het liefst met je vrienden?

2. DRAMA-ACTIVITEITEN vanaf 4 jaar

A. Emotiespel

Doel: kinderen proberen emotie uitdrukkingen bij een ander kind te herkennen.

Druk de emotiekaartjes op de volgende website af een aantal keren af, zodat u evenveel kaartjes hebt als leerlingen. Snijd of knip de kaartjes los. Het maakt niet uit als er kaartjes dubbel zijn. U kunt zelf kijken welke kaartjes bij de leeftijd passen. <https://www.jufsanne.com/woordkaarten/woordkaartenemoties.pdf?x11848>

Laat de kinderen een tikspelletje doen. Wanneer het kind getikt is krijgen ze van de tikker een emotiekaartje. Het kind moet als een standbeeld staan en de gezichtsuitdrukking van het kaartje overnemen (blij, boos, bang, etc.). Wanneer iemand bij hen kan raden welke emotie ze uitbeelden, zijn ze vrij en doen ze weer mee met het tikspelletje. Het kaartje mogen ze op de grond laten liggen tot het einde van het tikspelletje.

B. Boetseerspel

Doel: kinderen proberen zich voor te stellen welke houding een kind aanneemt bij een bepaalde emotie.

Deel de kinderen op in tweetallen. De kinderen mogen een standbeeld maken. Een standbeeld van een kind. Doe bij een kind voor hoe je de ander kunt kneden. De ander is eigenlijk gemaakt klei. Til de arm van het voorbeeldkind op. Kijk of de arm blijft zo staan. Zelfs het gezicht kun je voorzichtig kneden. Door voorzichtig bijvoorbeeld bij de mondhoeken naar boven te drukken wordt het gezicht blij, naar beneden boos of verdrietig.

De tweetallen maken beelden. Het kan een beeld zijn van een kind wat na de vakantie zijn beste vriend weer ziet en heel blij is. Of is het een verdrietig beeld, omdat het kind niemand heeft om te spelen? Misschien zelfs een beeld van een kind dat weg wilt lopen omdat het geen zin meer heeft in het spel? Zit het met de armen over elkaar? Hangt het met de schouders naar beneden? Kijk eerst wat uit de kinderen zelf komt en is het nog te lastig dan kunt u de kinderen vooraf verschillende houdingen aannemen door een fotospel. U telt tot 3 en bij 3 komen de kinderen in actie:

Ik tel tot 3 en dan zie ik een kind dat boos op de grond zit, omdat hij kikkers moet vangen en dat zielig vindt.

- Ik tel tot 3 en dan zie ik een kind dat verdrietig is, omdat het een spelletje lastig vindt.
- Ik tel tot 3 en dan zie ik een kind dat boos wil weglopen, omdat hij het spelletje niet meer leuk vindt.
- Ik tel tot 3 en dan zie ik een kind wat blij is om zijn vriendje weer te zien na de vakantie.
- Bedenk er samen nog een paar.

Bij een fotospel bevroren de kinderen. U kunt ook in uw handen klappen, dan komt het beeld eventjes tot leven. Hoe ziet dat eruit?

3. BEELDENDE OPDRACHTEN

A. Patronen tekenen vanaf 4 jaar (of een vrije tekenopdracht)

Doel opdracht A: het oefenen van de fijne motoriek

Kopieer de eerste kleurplaat hierboven met de lege vleugel en laat de kinderen de vleugels versieren met patronen. U kunt het 2^e voorbeeld eventueel laten zien op het digibord, maar dit zijn niet de gebruikelijke patronen die in het kleuteronderwijs worden onderwezen. Teken eventueel zelf wat voorbeeldpatronen die u ze wilt laten oefenen op het digibord. Laat de kinderen onder uw voorbeelden op het digibord extra patronen verzinnen. Daarna kunnen ze de volgorde vrij kiezen en patronen herhalen met verschillende kleurtjes.

Advies formaat kopieën:

- groep 1 (1^e en 2^e kleuter) A3 formaat
- groep 2 (3^e kleuter) A3 of A4 formaat
- Groep 3 (1^e leerjaar) A4 formaat

Indien u het leuker vindt dat ze vrij tekenen, kunt u ze de patronen zelf laten bedenken nadat u uitgelegd hebt wat patronen zijn.

A. Knutselen Oetje Uil

Wilt u graag met de kinderen een uiltje knutselen na afloop van de voorstelling? Theater Lapstok komt graag houten uiltjes met jullie knutselen of bedenk een variatie op haar idee!

Kosten van de houten uiltjes knutselen: 75 euro per uur (max. 30 kinderen per uur) en 3 euro per pop. Hiervoor zorgt ze voor alle materialen en geeft ze zelf de les in de klas. Neem vooraf aan de voorstelling contact op met Theaterbureau Frijns.

C. Tekendopdracht Emoties (vanaf 5 jaar)

Doel: De kinderen leren dat iedereen anders is. Wat jij leuk vindt om te spelen, vindt niet perse een ander leuk en dit kan allerlei redenen hebben. Door deze opdracht krijgen ze meer begrip voor elkaars verschillen.

Leg aan de kinderen uit:

Als iemand met je wil spelen en aan je vraagt om een spelletje te doen, kun je daar veel zin in hebben, een beetje zin in hebben of helemaal geen zin in hebben. Je hebt spelletjes waarbij je kunt winnen en je hebt spelletjes die helemaal niet om winnen gaan. Hoeveel zin je in het spelletje hebt hangt van verschillende dingen af! Weten jullie zelf wat?

- Is het makkelijk? Als je het een makkelijk spelletje vindt, kun je het saai vinden of juist heel leuk omdat je het goed kan of misschien zelfs kan winnen.
- Of is het juist moeilijk? Misschien denk je dat je het niet kan of weet je niet hoe het moet. Of misschien is het juist heel spannend.
- Misschien heb je het vaak gedaan? Dan weet je zeker dat je het kan? Of heb je juist zin in iets anders?
- Of heb je het nog nooit gedaan? Dan kan het zijn dat je er juist heel veel zin in hebt, want eindelijk ga je het eens doen! Of juist niet, want je weet niet of het je lukt? Of misschien weet je niet hoe het moet, moet iemand het even uitleggen of moet je het proberen.

In ieder geval vindt iedereen het leuk om eens te verzinnen wat je samen met je vriendjes gaat spelen.

Opdracht:

Je ziet hier 4 gezichtjes van kinderen. Om de beurt verzinnen jullie straks een spelletje. Je vindt dit spelletje leuk, spannend, eng, saai. Je vindt er iets van! Teken in het gezichtje wat je ervan vindt: je kunt een blij, boos, verdrietig, bang, of gewoon gezichtje tekenen.

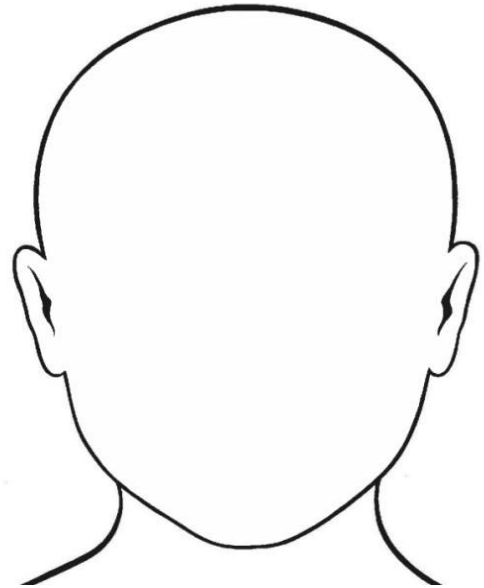
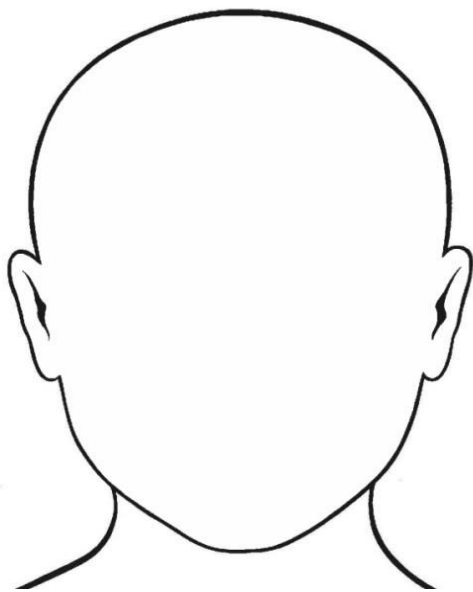
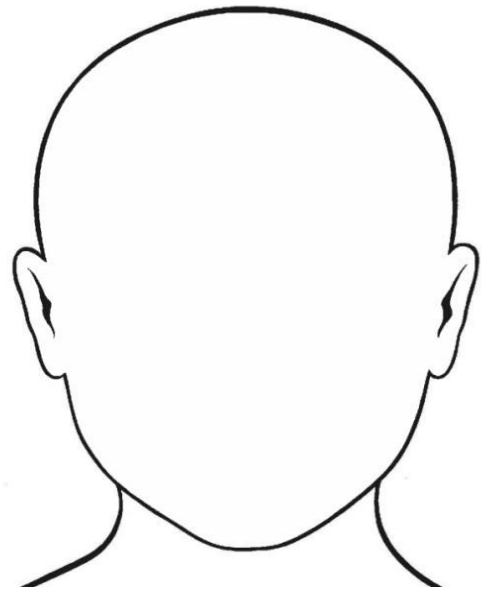
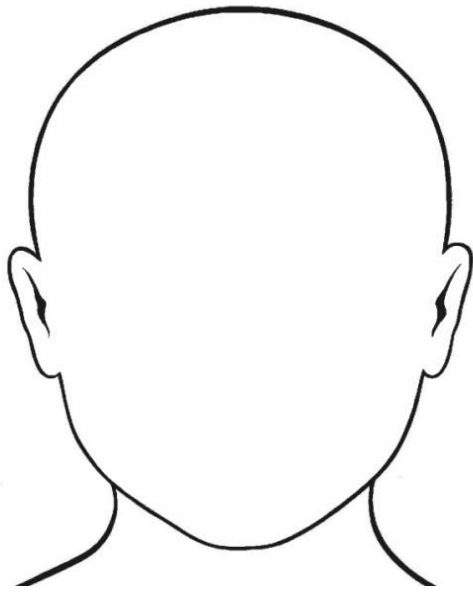
Laat het eerst maar even aan de juf zien hoe je kijkt. Kijk maar eens allemaal: boos, bang, verdrietig, blij. Weten jullie er nog meer?

De juf doet voor hoe je deze gezichtjes met emoties tekent op het bord.

De juf deelt de klas in tweetallen. Kind A bedenkt een spelletje om samen te doen. Kind B tekent zijn emotie hierbij. Kind A probeert de emotie te raden. Kind B legt uit waarom hij deze emotie heeft bij dit spel.

Met groep 1 kan de juf het samen doen! 1 kind verzint een spelletje en de andere kinderen tekenen het gezichtje en gelijk leggen jullie aan elkaar uit waarom je die emotie hebt getekend. Lukt het bij de oudere kinderen om te raden wat de ander heeft getekend?

D. Samen een tekening maken over spelen (vanaf 5 jaar)

Doel: Het oefenen van samen een zo harmonieus mogelijk besluit nemen m.b.t. samenspel.

Mogelijkheden:

- A. Op het speelplein of in de klas in de praktijk uitvoeren. Samen een spel bedenken en gelijk uitvoeren.
- B. Of u laat de kinderen samen een tekening maken.

De leerkracht deelt de kinderen in tweetallen en vraagt hen: wat zou je willen spelen als je samen een uurtje buiten zou spelen? Stel elkaar elk 1 spel of activiteit voor **dat je nog niet met de ander hebt gespeeld**.

De kinderen krijgen 5 minuutjes om hier over te praten. Eerst stellen ze elkaars voorstel voor en daarna overleggen ze. Na 5 minuten vraagt de juf hoe het overleg gaat: hebben ze al iets kunnen kiezen?

Zoja: hoe zijn jullie zo snel tot het besluit gekomen? Heeft iemand gelijk toegestemd of is er gelijk overleg aan vooraf gegaan? Hoe ging dat overleg? Waarom wilde de ander dat graag spelen? Hoe heb je de ander kunnen overhalen voor jouw spelletje te kiezen?

Wie is er **niet** uitgekomen? Hoe komt dat? Wat lijkt je niet leuk aan de activiteit?

Hoe los je dit op? Kunnen de kinderen er zelf op komen of stel zelf voor: Wat kunnen jullie nu doen:

- De ander proberen te overtuigen door uit te leggen waarom je dit wil spelen (of niet)...
- Als je er niet uitkomt misschien kijken of het spelletje van de ander wat is? (het misschien ook eens voordoen?)
- Als jullie allebei het van de ander niet willen spelen, hoe kun je dat dan oplossen? (evt. iets nieuws verzinnen, compromis)

Als je er niet uitkomt, kan dit je een boos gevoel geven of een gevoel van 'ik heb er geen zin in. Omdat we altijd met andere mensen zijn, is dit iets wat je vaak gaat tegenkomen: ergens anders over denken. Boos worden mag, maar het helpt niet altijd. Want als jij boos wordt, wordt het niet makkelijker om het op te lossen. Ook hoort dat erbij, dat mensen iets anders willen dan dat jij wil. Niemand doet dat expres, ook jij niet. We zijn gewoon allemaal anders. Daar aan denken, dat dit nou eenmaal gebeurt als mensen moeten samenwerken, maakt je al minder boos. Kijk vooral hoe je het kunt oplossen.

Loop tijdens het overleg van de kinderen rond om te kijken hoe het gaat. U kunt dan vanzelf zien waar het makkelijk gaat en waar niet. Proberen bij de bespreking na 5 minuten allerlei variaties aan het woord te laten, zodat de kinderen kunnen zien wat er allemaal mogelijk is. Pas na de 5 minuten gaat u verder met het vervolg.

Tekening. Geef daarna aan dat ze bijna met de tekening mogen beginnen. Echter moeten ze eerst overleggen waar ze zichzelf gaan tekenen en hoe ze het spel gaan uitbeelden. Nu moeten ze weer samen tot een besluit komen. Wie tekent wat en waar op het papier? Kunnen ze een compromis sluiten? Na afloop kunt u ook weer nagaan hoe het samen tekenen is gegaan. Kwamen ze obstakels tegen en hoe hebben ze dit opgelost?

